

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania J. Z.
od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji
o wysokość emerytury policyjnej
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 lutego 2024 r.,
zażalenia odwołującego się na postanowienie Sądu Najwyższego
z dnia 28 listopada 2023 r., sygn. akt III USKP 91/23
w przedmiocie odmowy wyłączenia sędziego,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 28 listopada 2023 r., III USKP 91/23 Sąd Najwyższy oddalił wniosek powoda J. Z. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Jarosława Sobutki od rozpoznania sprawy z odwołania J. Z. od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł pełnomocnik powoda, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

1) art. 45 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Konstytucji RP, art. 19 ust. 1 T.U.E., art. 47 K.P.P.U.E., art. 6 ust. 1 E.K.P.C., art. 14 ust. 1 M.P.P.O.P., poprzez

uczestnictwo w składzie Sądu Najwyższego, który wydał postanowienie z 28 listopada 2023 r. o oddaleniu wniosku o wyłączenie SSN Jarosława Sobutki od rozpoznania sprawy kasacyjnej powoda, zawisłej aktualnie przed Sądem Najwyższym pod sygn. III USKP 91/23, SSN Romualda Dalewskiego, sprawiającego iż tak ukształtowany skład Sądu Najwyższego nie był sądem ustanowionym ustawą (ustanowionym przez prawo) w rozumieniu przywołanych wyżej przepisów;

2) art. 48 § 1 pkt 1 w zw. z art. 52 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie poddania ocenie poprawności i legalności stosunku prawnoprocesowego (publicznoprawnego) wiążącego sędziego Sądu Najwyższego Jarosława Sobutkę ze stronami oraz stosunku prawnoustrojowego, jakim łączy się z państwem, w którego imieniu orzeka, pozostając z jedną ze stron (pozwanym) w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziaływa na jej prawa lub obowiązki, co powinno było skutkować wyłączeniem ww. sędziego z mocy samej ustawy, jako objętego zarzutem wadliwego powołania lub przejścia na wyższe stanowisko sędziowskie, niezależnie od stopnia jego bezstronności wewnętrznej (jednakowego dystansu do stron sporu i ich odpowiednich interesów w odniesieniu do jego przedmiotu), czy też niezależności zewnętrznej (pracy w sposób wolny od nakazów czy wytycznych z jakiegokolwiek źródła), skutkującego oddaleniem wniosku powoda z 2 listopada 2023 r.;

3) art. 48 § 1 pkt 5 w zw. z art. 52 § 1 k.p.c. poprzez rozpoznanie przez sędziego Sądu Najwyższego Romualda Dalewskiego wniosku o wyłączenie SSN Jarosława Sobutki od orzekania w sprawie kasacyjnej powoda i wydanie rozstrzygnięcia o oddaleniu wniosku z 2 listopada 2023 r., podczas gdy SSN Romuald Dalewski orzekał w dniu 19 lipca 2023 r. o przyjęciu skargi kasacyjnej organu rentowego do rozpoznania, w sprawie o sygn. III USK 395/22, tj. o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej powoda, wobec wniesienia przez organ rentowy skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 28 czerwca 2022 r., sygn. III AUa 324/22, dokonując poniekąd kontroli wydanego przez siebie na tzw. przedsądzie rozstrzygnięcia;

4) art. 49 § 1 w zw. z art. 52 § 1 k.p.c. poprzez niewywiązanie się z obowiązku zapewnienia – w interesie wymiaru sprawiedliwości - takiego składu

Sądu Najwyższego, który w aspekcie art. 49 k.p.c. nie wywołuje w odbiorze społecznym wątpliwości dotyczących braku bezstronności sędziego przy orzekaniu w sprawie lub wątpliwości dotyczących choćby pozoru osobistego zaangażowania, niezależnie od stopnia hipotetycznej bezstronności wewnętrznej (czyli jednakowego dystansu do stron sporu i ich odpowiednich interesów w odniesieniu do jego przedmiotu), czy też niezależności zewnętrznej (praca w sposób wolny od nakazów czy wytycznych z jakiegokolwiek źródła) konkretnej osoby wyznaczonej do rozpoznania sprawy, co skutkowało oddaleniem wniosku powoda z 2 listopada 2023 r. o wyłączenie SSN Jarosława Sobutki od rozpoznania sprawy kasacyjnej powoda zawisłej aktualnie przez Sądem Najwyższym pod sygn. III USKP 91/23.

W związku z powyższym skarżący wniósł o:

1. Rozpoznanie niniejszego zażalenia przez Sąd Najwyższy Izbę Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, nie mający w swoim składzie osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) oraz sędziego delegowanego do Sądu Najwyższego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym, tj. z zachowaniem standardu orzeczniczego wynikającego z zakazu *nemo iudex in causa sua*, a w razie uwzględnienia tegoż zażalenia o ponowne rozpoznanie wniosku powoda z 2 listopada 2023 r. o wyłączenie SSN Jarosława Sobutki od rozpoznania sprawy kasacyjnej powoda z zastosowaniem wyżej wzmiankowanego orzeczniczego standardu.

2. Uznanie za w całości nieistniejące zaskarżonego postanowienia Sądu Najwyższego z 28 listopada 2023 r. o oddaleniu wniosku o wyłączenie SSN Jarosława Sobutki od rozpoznania sprawy, zawisłej aktualnie przed Sądem Najwyższym pod sygn. III USKP 91/23, i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższego do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia, po uprzednim przedstawieniu akt sprawy Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, celem przydzielenia do rozpoznania wniosku powoda z 2 listopada 2023 r. o wyłączenie ww. sędziego od rozpoznania sprawy kasacyjnej powoda, z pominięciem osób powołanych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziów Sądu

Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) oraz z pominięciem sędziów delegowanych do Sądu Najwyższego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym.

3. Uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia Sądu Najwyższego z 28 listopada 2023 r. o oddaleniu wniosku o wyłączenie SSN Jarosława Sobutki od rozpoznania sprawy, zawisłej aktualnie przed Sądem Najwyższym pod sygn. III USKP 91/23, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższego do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia, po uprzednim przedstawienie akt sprawy Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, celem przydzielenia do rozpoznania wniosku powoda z 2 listopada 2023 r. o wyłączenie ww. sędziego od rozpoznania sprawy kasacyjnej powoda, z pominięciem osób powołanych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziów Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) oraz z pominięciem sędziów delegowanych do Sądu Najwyższego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym.

4. Zmianę w całości postanowienia Sądu Najwyższego z 28 listopada 2023 r. o oddaleniu wniosku o wyłączenie SSN Jarosława Sobutki od rozpoznania sprawy, zawisłej aktualnie przed Sądem Najwyższym pod sygn. III USKP 91/23, poprzez wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Jarosława Sobutki od rozpoznania sprawy kasacyjnej powoda, i przedstawienie akt sprawy Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, celem przydzielenia sprawy kasacyjnej powoda do rozpoznania i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy w składzie ukształtowanym z pominięciem osób powołanych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziów Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) oraz z pominięciem sędziów

delegowanych do Sądu Najwyższego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym.

5. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niedopuszczalne.

Zgodnie z aktualnym, właściwym na dzień wydania zaskarżonego postanowienia i wniesienia zażalenia, brzmieniem art. 394¹ k.p.c., zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną, postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia bądź w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Z dniem 7 listopada 2019 r. został uchylony § 2 tego artykułu, który stanowił, że w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Należy więc przyjąć, że katalog postanowień zaskarżalnych do Sądu Najwyższego jest zamknięty. Podstawy zażalenia na orzeczenie Sądu Najwyższego nie mogą zaś stanowić art. 394^{1a} i art. 394 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2023 r., III CZ 7/23, LEX nr 3599375).

W obecnym stanie prawnym zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie o odmowie wyłączenia sędziego jest zatem niedopuszczalne, bowiem postanowienie takie nie mieści się w katalogu rozstrzygnięć Sądu drugiej instancji, które obecnie byłyby zaskarżalne do Sądu Najwyższego zażaleniem.

Wobec powyższego, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[a]